

Stanovisko Výboru regionů – Společná přistěhovalecká politika pro Evropu

(2009/C 76/07)

VÝBOR REGIONŮ

- poukazuje na to, že Výbor regionů je připraven spolupracovat při vytváření budoucí společné přistěhovalecké politiky a přispět k této politice;
- zdůrazňuje, že společná přistěhovalecká politika se týká místních a regionálních orgánů jako prvních. Na jedné straně se jich obzvláště týkají obtíže spojené s nelegálním přistěhovalectvím; na druhé straně jsou povinny zajistit těmto lidem řadu služeb jako součást místního integračního procesu. Proto se musí rozsáhle podílet na vytváření evropského rámce pro legální přistěhovalectví, na opatřeních proti nelegálnímu přistěhovalectví a na rozvojové spolupráci se zeměmi původu;
- vyzdvihuje mimořádnou důležitost imigrantů pro jejich přínos k sociálnímu a hospodářskému rozvoji EU. V zájmu mezinárodní konkurenceschopnosti evropského hospodářského prostoru je třeba značně zlepšit atraktivitu EU, aby bylo možné více využívat místního a regionálního potenciálu;
- poukazuje na skutečnost, že tím, že je v pravomoci členských států stanovit objem vstupů státních příslušníků třetích zemí přicházejících ze třetích zemí na jejich území s cílem hledat tam práci jako zaměstnanci nebo osoby samostatně výdělečně činné, lze splnit požadavky vnitrostátního a regionálního trhu práce;
- uznává zásadní význam ovládnutí úředního jazyka či jazyků hostitelské země. Včasné studium úředního jazyka či jazyků daného státu usnadňuje úspěšnou integraci i na místní a regionální úrovni;
- zdůrazňuje, že nelegální a legální přistěhovalectví spolu souvisí a že boj proti nelegálnímu přistěhovalectví má klíčový význam pro vypracování politiky v oblasti legálního přistěhovalectví. Na jedné straně musí být boj proti nelegálnímu přistěhovalectví veden důsledně a s komplexním přístupem, aby byl boj proti dobře organizovaným kriminálním strukturám účinný. Na druhé straně je třeba vypracovat perspektivy, které umožní legální přistěhovalectví tam, kde je nedostatek pracovních sil, nebo pokud se klade důraz na sdílení a předávání znalostí a na další vzdělávání migrantů v rámci časově omezeného pobytu.

Zpravodaj: Werner JOSTMEIER (DE/ELS), poslanec zemského sněmu spolkové země Severní Porýní – Vestfálsko

Odkazy

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Vytváření společné přistěhovalecké politiky

KOM(2007) 780 v konečném znění

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Společná přistěhovalecká politika pro Evropu: zásady, opatření a nástroje

KOM(2008) 359 v konečném znění

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Úloha místních a regionálních orgánů

1. podporuje společnou přistěhovaleckou politiku, která se neustále vyvíjela od zasedání Evropské rady v Tampere v roce 1999 až po budoucí Evropský pakt o přistěhovalectví a azylu. Poukazuje na to, že Výbor regionů je připraven spolupracovat při vytváření budoucí společné přistěhovalecké politiky a přispět k této politice;
2. místní a regionální orgány jsou při tom připraveny postavit se novým výzvám a podporovat výměnu osvědčených postupů v této oblasti na místní a regionální úrovni;
3. vyjadřuje spokojenost a vděčnost nad intenzivnější spoluprací s Evropskou komisí, v níž je třeba pokračovat;
4. vítá partnerský přístup, který Evropská komise uplatňuje. Partnerská spolupráce a solidarita mezi členskými státy a institucemi EU by měla zahrnovat účast místních a regionálních zainteresovaných stran. Budoucí výzvy potřebují koordinovaná a ucelená opatření, která v rámci společné přistěhovalecké politiky vyžadují účinný postup EU a členských států;
5. zdůrazňuje, že společná přistěhovalecká politika se týká místních a regionálních orgánů jako prvních. Na jedné straně se jim obzvláště týkají obtíže spojené s nelegálním přistěhovalectvím; na druhé straně jsou povinny zajistit těmto lidem řadu služeb jako součást místního integračního procesu. Proto se musí rozsáhle podílet na vytváření evropského rámce pro legální přistěhovalectví, na opatřeních proti nelegálnímu přistěhovalectví a na rozvojové spolupráci se zeměmi původu;
6. spolu s Komisí spatřuje nezbytnost mechanismů založených na solidaritě mezi členskými státy a EU při společném sdílení břemen a koordinaci politik. Místní a regionální orgány poukazují mj. na financování správy a kontroly hranic a integrační politiky, což ovlivňuje veřejné finance vnitrostátních, regionálních a místních společenství;

7. za hlavní součást přistěhovalecké politiky považuje dodržování lidských práv, princip právního státu a podporu demokracie. Evropská unie zaručuje tyto svobody a zásady, které jsou zakotveny v Listině základních práv, jako je například lidská důstojnost, svobody, rovnoprávnost, solidarita, práva občanů a soudnictví. Zvláštní význam při tom mají práva žen a dětí. Tradice či jednání, které jsou v rozporu s těmito zásadami, nesmí být tolerovány. O společných evropských hodnotách, které jsou zakotvené v Listině základních práv Evropské unie, nelze diskutovat. Každý občan Evropské unie musí akceptovat evropská základní práva jakožto závazný základ hodnot;

8. poukazuje na to, že přistěhovalci jsou již nyní v mnoha evropských obcích a regionech důležitou a nedílnou součástí společnosti. Evropská unie je společností se vskutku bohatým a rozmanitým kulturním dědictvím, které je třeba zachovat a dále rozvíjet. UNESCO chápe kulturu jako celek, který zahrnuje nejen umění a literaturu, ale také životní styl, základní lidská práva, systém hodnot, tradice a náboženská vyznání. Přistěhovalectví může přispět ke kulturní rozmanitosti. Evropská unie mimořádně ohodnotila kulturní rozmanitost vyhlášením Evropského roku mezikulturního dialogu ⁽¹⁾;

Vytváření společné přistěhovalecké politiky

9. vzhledem k již přijatým stanoviskům Výboru regionů a v souladu s nimi požaduje zapojení místních a regionálních subjektů do dalších fází budoucí společné přistěhovalecké politiky ⁽²⁾;

Prosperita a přistěhovalectví

10. vyzdvihuje mimořádnou důležitost imigrantů pro jejich přínos k sociálnímu a hospodářskému rozvoji EU. V zájmu mezinárodní konkurenceschopnosti evropského hospodářského prostoru je třeba značně zlepšit atraktivitu EU, aby bylo možné více využívat místního a regionálního potenciálu;

11. z důvodu právní jistoty a spravedlivého zacházení se státními příslušníky třetích zemí považuje za nezbytně nutná jasná a transparentní pravidla i jejich dodržování;

⁽¹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1983/2006 o Evropském roku mezikulturního dialogu (2008).

⁽²⁾ Jelikož se záležitostmi, které souvisejí s přistěhovalectvím státních příslušníků třetích zemí, zabývá sdělení KOM(2008) 359 v konečném znění, toto stanovisko se nezabývá pohybem státních příslušníků EU v rámci EU nebo v rámci určitých regionů.

12. považuje systémy pobídek zaměřené na integraci a poskytující atraktivní podmínky pobytu pro státní příslušníky třetích zemí a jejich rodiny za zásadní podnět k získávání potřebných pracovních sil pro evropský hospodářský prostor. V dobrých koncepcích řízení přistěhovalectví, které zohledňují trh práce, je třeba brát v úvahu i otázky slučování rodin v souladu se směrnicí 2003/86/ES;

13. poukazuje na to, že společná přistěhovalecká politika by mohla díky zjednodušení administrativních postupů při přijímání přistěhovalců vést ke značnému snížení administrativní zátěže jak pro členské státy, tak pro místní a regionální orgány;

14. vyzývá Komisi, aby provedla analýzu toho, co se bude očekávat od místních a regionálních orgánů v důsledku opatření, která Komise navrhuje přijmout na úrovni EU nebo na národní úrovni. Je rovněž důležité, aby byly potenciální úkoly požadované od místních a regionálních orgánů financovány na národní úrovni nebo z prostředků EU;

15. poukazuje na odlišné potřeby trhu práce v jednotlivých členských státech. Je proto nutné pracovat na eventuálním zavedení standardů platných v celé EU, procesních pravidel, povolení k pobytu a tzv. modré karty EU při zohlednění různých požadavků vnitrostátních, regionálních a místních trhů práce, zachování správní autonomie členských států a dodržování zásady subsidiarity. Tím, že je v pravomoci členských států stanovit objem vstupů státních příslušníků třetích zemí přicházejících ze třetích zemí na jejich území s cílem hledat tam práci jako zaměstnanci nebo osoby samostatně výdělečně činné, lze splnit požadavky trhu práce;

16. v této souvislosti vítá, že Komise navrhla aktivní zapojení místních a regionálních orgánů do vytváření většího souladu mezi kvalifikací a potřebami jednotlivých odvětví, čímž by bylo možné zohlednit právě místní a regionální zvláštnosti;

Integrace jako klíč k úspěšnému přistěhovalectví

17. zdůrazňuje význam aktivní úlohy místních a regionálních orgánů při integraci přistěhovalců. Je nutno zohlednit specifické potřeby obcí a regionů v budoucí společné přistěhovalecké politice i při doprovodných opatřeních, jako například při využívání Evropského fondu pro integraci. Musí být dodržena zásada subsidiarity a proporcionality;

18. spojuje výkon základních práv s odpovědností a povinnostmi vůči spoluobčanům, společnosti a příštím generacím. Dodržování společného evropského konsenzu o hodnotách je závazkem k respektu a toleranci, který je předpokladem pokojného a demokratického soužití. Mezikulturní dialog na místní a regionální úrovni zde může poskytnout významné impulzy;

19. považuje aktivní spolupráci všech částí občanské společnosti a kladný postoj hostitelské společnosti k přistěhovalcům i jich samých za důležitý předpoklad integrace. Země původu mohou přispět k integraci svých státních příslušníků do evropských hostitelských zemí;

20. uznává zásadní význam ovládnutí úředního jazyka či jazyků hostitelské země. Včasné studium úředního jazyka či jazyků daného státu usnadňuje úspěšnou integraci i na místní a regionální úrovni. Mělo by se intenzivně podporovat, aby se přistěhovalci a zejména jejich děti učili úřední jazyk či jazyky hostitelské země, a zároveň by mělo být respektováno a podporováno právo umět svůj mateřský jazyk;

21. považuje za prioritní poskytnout základní a srozumitelné informace o cílovém městě, obci či regionu, o nejběžnějších životních zvyklostech v daných místech a jejich okolí;

22. zdůrazňuje význam, jaký mají základní znalosti o historii a institucích hostitelské společnosti. K tomu, aby byla integrace úspěšná, je nezbytné umožnit přistěhovalcům nabytí tyto základní poznatky;

23. podporuje pořádání programů a aktivit pro přijímání čerstvě přibývajících občanů třetích zemí, aby nabyli základní informace o jazyce, historii, institucích, socioekonomických rysech, kulturním životě a základních společenských hodnotách hostitelské společnosti;

24. podporuje financování inovačních integračních programů či modelů, jež by obsahovaly jazykové vzdělávání a komunikační workshopy a dále informace o kulturních, politických či společenských stránkách života hostitelské společnosti;

25. přičítá vzdělávání klíčovou úlohu při integraci. Místní a regionální orgány zde vykonávají důležité úkoly v oblasti vzdělávání, aby tím přispěly k rovným příležitostem pro všechny. Zelená kniha Migrace a mobilita: úkoly a příležitosti vzdělávacích systémů EU ⁽³⁾, kterou vydala Komise, tuto ústřední úlohu vzdělávání při integraci zdůrazňuje. Komise by při vyhodnocování konzultací měla zvláště zohlednit plnění úkolů na místní a regionální úrovni;

26. poukazuje na zásadní význam pracovního života pro integraci přistěhovalců. Nezaměstnanost je často překážkou úspěšné integrace, zejména tehdy, postihuje-li mladé lidi. Přistěhovalectví příslušníků třetích zemí musí probíhat v souladu s potřebami pracovních trhů různých členských států. Vlastní výdělečná činnost je důležitým předpokladem pro integraci, zvláště když tak dojde k zapojení do systémů sociálního zabezpečení. Bez tohoto předpokladu by bylo začlenění přistěhovalců do sociálních systémů mimořádnou zátěží pro regionální a místní orgány a nebylo by možné ho u obyvatelstva členských států obhájit;

⁽³⁾ KOM(2008) 423 v konečném znění.

Solidarita a přistěhovalectví

27. zdůrazňuje, že nelegální a legální přistěhovalectví spolu souvisí a že boj proti nelegálnímu přistěhovalectví má klíčový význam pro vypracování politiky v oblasti legálního přistěhovalectví. Na jedné straně musí být boj proti nelegálnímu přistěhovalectví veden důsledně a s komplexním přístupem, aby byl boj proti dobře organizovaným kriminálním strukturám účinný. Proto je důležité, aby součástí dohod se třetími zeměmi byla ustanovení týkající se boje proti nedovolenému přistěhovalectví včetně ustanovení o zpětném přebírání státních příslušníků třetích zemí s nedovoleným pobytem. Na druhé straně je třeba vypracovat perspektivy, které umožní legální přistěhovalectví tam, kde se jedná o vysoce kvalifikované migranty, kde je nedostatek pracovních sil, nebo pokud se klade důraz na sdílení a předávání znalostí a na další vzdělávání migrantů v rámci časově omezeného pobytu, což je později prospěšné i pro rozvoj zemí původu;

Účinné a soudržné využívání dostupných prostředků

28. požaduje obsáhlé informace o příslušných fondech a podpůrných programech EU, aby všechny subjekty na místní a regionální úrovni mohly využít existující fondy a programy;

29. zastává názor, že by se v rámci budoucí přistěhovalecké politiky EU mohlo ukázat nezbytné přidělování finančních a lidských zdrojů na rozšíření kapacit agentury FRONTEX v oblasti opatření politiky hraničních kontrol a zabránění ostatním hrozbám souvisejícím s bezpečností a ochranou, aby tato agentura mohla účinně plnit svůj úkol;

30. výslovně poukazuje na to, že by se v rámci budoucí přistěhovalecké politiky EU měla zaměřit pozornost na potřebu rozšířit kapacity místních a regionálních orgánů pro řízení migračních toků především přidělením odpovídajících finančních prostředků a zaručením přístupu k fondům a programům EU. Selhání udržitelné a úspěšné, tj. všemi zúčastněnými akceptované přistěhovalecké politiky by totiž mělo za následek vysoké sociálně-ekonomické náklady a ohrozilo by náš blahobyt, sociální mír a hospodářský rozvoj;

31. požaduje finanční podporu integrační politiky a především úkolů v oblasti vzdělávání na místní a regionální úrovni. Zelená kniha o migraci a mobilitě bude pojednávat o přínosu programů a fondů Společenství na podporu integrační politiky. Integrační fond EU musí podporovat místní a regionální úkoly v oblasti vzdělávání zaměřené na integraci;

Partnerství s třetími zeměmi

32. poukazuje na to, že v rámci budoucí přistěhovalecké politiky EU by se měl zohlednit velký význam podpory dialogu a spolupráce se zeměmi původu a tranzitními zeměmi a měly by se při tom použít nástroje evropské politiky sousedství a Unie pro Středomoří a provádět účinná rozvojová spolupráce a že kromě toho místní a regionální orgány hrají důležitou úlohu při podpoře této spolupráce. To se vztahuje především na ty orgány, které mohou fungovat jako platformy pro spolupráci se sousedními třetími zeměmi;

33. vyzdvihuje globální rozměr migrace, který má dalekosáhlé důsledky pro země původu i pro Evropskou unii. Proto musí být obzvláště zohledněna vzájemná interakce témat migrace a rozvoje. Při tom je třeba mít na paměti, že migrace odborníků nesmí vést k negativním dopadům na hospodářství rozvojových zemí („odliv mozků“). Při kruhové migraci by odborníci mohli po svém návratu do země původu uplatnit či dále zprostředkovávat získané dovednosti;

Bezpečnost a přistěhovalectví

34. zastává názor, že vzhledem k výzvam souvisejícím s nelegálním přistěhovalectvím musí při vypracování budoucí přistěhovalecké politiky EU stát v popředí nevyhnutelnost praktických a sladěných opatření k boji proti obchodování s lidmi a kriminálním spolkům, aby se zabránilo lidským tragédiím;

Aktivnější boj proti nedovolenému přistěhovalectví a nulová tolerance k obchodu s lidmi

35. důrazně podporuje účinné opatření Evropské unie k zamezení nelegálnímu přistěhovalectví, které často přispívá k vykořisťování zejména žen a dětí. Proto je potřeba přijmout důsledná opatření. Proti sítím a skupinám, které se podílejí na obchodu s lidmi nebo ho organizují, je třeba bojovat společně se zeměmi původu a tranzitu. Místní a regionální samosprávy se musí odpovídajícím způsobem podílet na koordinaci;

Výhled

36. vidí možnosti a příležitosti úspěšné přistěhovalecké politiky, která může přispět k hospodářskému úspěchu a ke kulturní rozmanitosti. Místní a regionálních orgány podporují takovou politiku, která přispěje ke zvýšení hospodářského a společenského potenciálu Evropské unie. Zároveň znovu zdůrazňuje, že Evropská unie může plně využít všech výhod legální migrace za předpokladu, že boj proti nedovolenému přistěhovalectví bude komplexní a úspěšný.

V Bruselu dne 26. listopadu 2008

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE